

Avauspuhe 16.5.2025:

Turvallista työtä - Työsuojelu teknologian, ilmaston ja väestörakenteen muuttuessa -julkaisutilaisuus

Hyvät läsnäolijat,

Tervetuloa tähän julkistustilaisuuteen.

Teknologian, ilmaston ja väestörakenteen muutos haastavat työturvallisuuden ihan uudella tavalla. Tämän teeman keskusteluun tuo tärkeän osansa tänään julkaistava erinomainen Hanna Nurmen ja Lauri Kokkisen raportti *”Turvallista työtä - Työsuojelu teknologian, ilmaston ja väestörakenteen muuttuessa”*.

Raportti antaa kattavan katsauksen näihin muutosvoimiin ja siihen, miten ne vaikuttavat työpaikoilla. Haluan tässä ottaa esille erityisesti kolme asiaa: esihenkilö- ja etätyön sekä yrittäjyyden.

Hyvät kuulijat,

Ensin yrittäjyys:

Raportin suosituksissa otetaan esille yrittäjyys todeten mm., että ”Tavoitteena tulee pitkällä aikavälillä olla yrittäjien työturvallisuuskäytäntöjen saattaminen lähelle samaa tasoa kuin työturvallisuuslaki edellyttää työntekijöiden työsuojelulta.”

Tämä on tärkeä suositus. Huolestuttavaa on toki se, että esille nostetaan tavoite päästä ”lähelle” työntekijöiden työsuojelua. Miksei samalle tasolle? Ehkä tässä on kyse vain kirjoitustavasta. Tässä teemassa kuitenkin kilpistyy työelämän murros ja vuosisatainen markkinatrendi etsiä keinoja teettää työtä mahdollisimman pienin vastuin ja halvalla.

Yhteiskunnan pitää kohdella eri työnteon muotoja yhdenvertaisesti. Työsuhteisen ja yrittäjyyden kautta tehtävän työn hinta ei saa lain vaatimusten, ml. työsuojelu,

työterveys, sosiaaliturvamaksut ja muut sivukulut, johtuen olla eriarvoisessa asemassa. Yhdenvertaisuuden tulee koskea eri työnteon muotoja myös työturvallisuudessa. Työnteon muodon tulee määräytyä työn tarpeiden, ostajan ja tekijän tahdon, ei yhteiskunnan tekemien valintojen kautta. Tiivistetysti: työturvallisuusvaatimuksista ei saa lipsua vetoamalla yrittäjyyteen.

Hyvät läsnäolijat,
Toiseksi etätyö.

Etätyö on vallannut työmarkkinat ja raportin suosituksissa otetaan erinomaisella tavalla esille tähän liittyen useita asioita. Erinomaista on korostaa etätyön käytännöistä sopimisen tärkeyttä työpaikoilla. Työturvallisuuden kannalta on erinomainen huomio, että teknologia ja osana sitä etätyön lisääntyminen siirtää yhä enemmän arjen työturvallisuudesta vastaamista työntekijälle itselleen. Tässä kehityksessä on ennakollisetsi huolehdittava työntekijöiden oman työn johtamisen kyvystä. Tämä on työnantajien vastuu nyt ja tulevaisuudessa.

Ovatko työmarkkinat valmiit henkilökohtaisen vastuun kasvulle? Onko tässä helposti kyse vastuun pakoilusta? Siirrytäänkö työntekijöiden syyllistämiseen huomioimisen ja kehittämisen sijasta? Unohtuuko, että työturvallisuus on lopulta työnantajan lakisääteinen vastuu. Vastuuta ei voi eikä saa ulkoistaa työntekijälle.

Hyvä kuulijat,
Kolmantena teemana vielä esihenkilötyö:

Raportissa puhutaan esihenkilötyön kunnianpalautuksesta. Suosituksissa todetaan, että esihenkilöillä tulisi olla riittävän selkeä toimenkuva, kohtuullinen määrä alaisia ja tarvittava koulutus. Yksinkertaistettuna: tarvitsemme aidon ja oikean esihenkilötyön kunnianpalautuksen. Juhlapuheet esihenkilötyön tärkeydestä eivät riitä.

Tarina. Työturvallisuuskeskuksella on menestynyt tuote, työturvallisuuskortti. Miksei ole esihenkilöiden työturvallisuuskorttia? Minä kerron.

Esihenkilöitä ei saa jättää puun ja kuoren väliin taistelemaan niin itsensä kuin alaistensaakin jaksamisesta ja muusta työturvallisuudesta.

Hyvät kuulijat

Työturvallisuus on osa kollektiivista työmarkkinatoimintaa. Maan hallituksen käynnistämät järjestäytymisen ja kollektiivisen työmarkkinatoiminnan alasajohankkeet tulevat haastavaan työelämän ja työturvallisuuden positiivisen kehityksen.

Miten ennakoidaan ja sovitaan työpaikan käytännöistä, jos yrityksessä ei ole yhteistyötä työnantajan ja henkilöstön välillä? Kuka oikeasti kouluttaa henkilöstön edustajia? Kuka nostaa niitä kaikkein heikoimpia työpaikkoja paremmiksi?

Vastaa: Ilman ammattiliittojen aktiivisuutta työsuojelu olisi niin lakitasolla kuin työpaikoillakin retuperällä. Ja ilman ammattiliittojen mukanaoloa työturvallisuuskehityksen trendi tulisi olemaan heikko.

Kiitän tutkijoita tärkeästä raportista.

Olkoon huomina jopa tätä päivää turvallisempi. Hyvää julkistamistilaisuutta.

Kiitos.

Juri Aaltonen

16.5.2025